

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування

Навчально-науковий інститут права  
Кафедра правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних  
дисциплін

**07-01-150М**

### **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до практичних завдань та самостійної роботи  
з навчальної дисципліни «Нотаріат України»  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
за освітньо-професійною програмою «Право»  
спеціальності 081 «Право»  
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-методичною  
радою з якості ННІ права  
Протокол № 02 від 26.09.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з освітньої компоненти «Нотаріат України» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Рогозіннікова К. С. – Рівне : НУВГП, 2024. – 47 с.

Укладач: *Рогозіннікова Катерина Сергіївна*, кандидатка юридичних наук, асистент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: *Гришко Вікторія Іванівна*, кандидатка педагогічних наук, доцентка, в. о. завідувача кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

## ЗМІСТ

|  |    |
|--|----|
| <b>Передмова</b> .....                                     | 3  |
| <b>1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА</b> ..... | 4  |
| <b>1.1.</b> Опис освітньої компоненти.....                 | 4  |
| <b>1.2.</b> Тематика практичних занять.....                | 8  |
| <b>1.3.</b> Контрольні заходи та засоби діагностики.....   | 9  |
| <b>1.4.</b> Критерії та шкала оцінювання .....             | 9  |
| <b>2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ</b> .....                    | 12 |
| <b>3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</b> .....        | 38 |
| <b>4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</b> .....     | 40 |
| <b>5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА</b> .....                   | 43 |

© К. С. Рогозіннікова, 2024  
© НУВГП, 2024

## **Передмова**

### **Шановні студенти!**

Нотаріат відіграє важливу роль у правовій системі України, забезпечуючи юридичне посвідчення прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, а також захист їхніх інтересів. Вивчення дисципліни «Нотаріат України» є необхідним для формування у студентів розуміння правових основ діяльності нотаріату, його ролі у правовому регулюванні суспільних відносин, а також для набуття практичних навичок у сфері нотаріальної діяльності.

Історія розвитку нотаріальної системи в Україні пов'язана з процесами формування державності та правової системи країни. Нотаріат є важливою інституцією, яка виконує функцію юридичного контролю за дотриманням законності під час посвідчення правочинів та інших правових актів. Ця дисципліна допомагає студентам зрозуміти організаційні засади роботи нотаріату, його взаємодію з іншими правовими та державними інституціями, а також вивчити практичні аспекти вчинення нотаріальних дій.

Вивчення нотаріальної діяльності також є ключовим елементом для підготовки кваліфікованих юристів, оскільки нотаріус забезпечує гарантії правової впевненості, що є важливим у різних сферах цивільних, господарських та сімейних правовідносин.

Пропоновані методичні вказівки допоможуть зорієнтуватись при підготовці до практичних занять, виконанні індивідуального науково-дослідного завдання, організувати самостійну роботу.

# 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

## 1.1. Опис освітньої компоненти

**Метою освітньої компоненти “Нотаріат України” є** надання студентам теоретичних знань і практичних навичок у сфері нотаріальної діяльності, ознайомлення з правовими засадами організації та функціонування нотаріату в Україні. Формування розуміння ролі нотаріату у правовій системі та розвитку навичок здійснення нотаріальних дій відповідно до чинного законодавства, що забезпечують правову охорону прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

**Завданнями вивчення освітньої компоненти “Нотаріат України” є:**

1. Ознайомлення з правовими основами організації нотаріату в Україні.
2. Вивчення структури та компетенції нотаріальних органів і порядку їх діяльності.
3. Формування знань про основні види нотаріальних дій, їх правові наслідки та вимоги до їх вчинення.
4. Аналіз процедур і вимог до посвідчення правочинів та інших документів нотаріусом.
5. Набуття навичок складання та підготовки нотаріальних документів.
6. Ознайомлення з правами та обов'язками нотаріусів, а також з відповідальністю за порушення законодавства в сфері нотаріальної діяльності.
7. Формування навичок застосування нормативно-правових актів, які регулюють діяльність нотаріату.
8. Розвиток здатності приймати обґрунтовані рішення у процесі виконання нотаріальних дій та правового консультування клієнтів.

## **Компетентності:**

### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК18. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження.

ЗК20. Вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.

### **Фахові компетентності спеціальності (ФК)**

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інституту права, щонайменше з таких галузей: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК18. Здатність до складання процесуальних документів

СК19. Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.

## **Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)**

РН1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН11. Мати базові навички риторики.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

## 1.2. Тематика практичних занять

| №         | Назва теми   | К-сть<br>годин<br>лекції | К-сть<br>годин<br>практичні |
|-----------|--|--------------------------|-----------------------------|
| МОДУЛЬ I  |  |                          |                             |
| 1.        | Історія становлення та виникнення нотаріату.             | 2                        | 1                           |
| 2.        | Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні.     | 2                        | 1                           |
| 3.        | Нотаріальне процесуальне право у системі права України.  | 2                        | 1                           |
| 4.        | Нотаріальний процес як один із видів юридичного процесу. | 2                        | 1                           |
| 5.        | Нотаріус в Україні.                                      | 2                        | 2                           |
| МОДУЛЬ II |  |                          |                             |
| 6.        | Нотаріальне діловодство.                                 | 2                        | 2                           |
| 7.        | Організація нотаріальної діяльності в Україні.           | 2                        | 2                           |
| 8.        | Правила вчинення нотаріальних дій.                       | 2                        | 2                           |
| 9.        | Загальні правила посвідчення правочинів.                 | 2                        | 2                           |

### 1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів освіти з освітньої компоненти проводиться у формах:

- усного опитування на практичних заняттях;
- аналіз та складання процесуальних документів;
- оцінки самостійно опрацьованого матеріалу;
- оцінки за написання есе, наукових статей, тез наукових доповідей, презентацій та участь в обговоренні проблемних питань;
- оцінка виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

### 1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з освітньої компоненти “Нотаріат України” є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених силябусом освітньої компоненти;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом освітньої компоненти, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв’язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних занять;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань;
- аналіз та складання процесуальних документів;
- написання есе, наукових статей, тез наукових доповідей.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження здобувача освіти не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

## Національна шкала оцінювання

| <b>Кількість набраних балів студентом</b> | <b>Оцінка за національною шкалою</b>                   |
|---|--|
| 90-100 балів                              | Зараховано   |
| 82-89 балів                               |  |
| 74-81 балів                               |  |
| 64-73 балів                               |  |
| 60-63 балів                               |  |
| 35-59 балів                               | Не зараховано з можливістю повторного складання        |
| 1-34 балів                                | Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу |

## **2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

### **МОДУЛЬ І НОТАРІАТ УКРАЇНИ**

#### **Тема 1. Історія становлення та виникнення нотаріату.**

##### **План лекції**

1. Історія та виникнення нотаріату у світі.
2. Історія виникнення, розвитку та реформування інституту нотаріату в Україні.
3. Сучасні тенденції розвитку нотаріату в Україні.

##### **Питання для семінарського заняття:**

1. Які фактори сприяли виникненню нотаріату в давньому світі?
2. У яких країнах зародилися перші нотаріальні інституції?
3. Як змінювалися функції нотаріусів у різні історичні періоди?
4. Чим відрізнявся римський нотаріат від середньовічного?
5. Як поширення римського права вплинуло на розвиток нотаріату в Європі?
6. Якими були основні етапи становлення нотаріату на території сучасної України?
7. Як впливали на розвиток нотаріату в Україні правові системи інших держав, що контролювали її території в різні періоди?

8. Які ключові зміни були запроваджені в інституті нотаріату після проголошення незалежності України?

9. Які ключові реформи були проведені в українському нотаріаті після 1991 року?

10. Як вплинуло на розвиток нотаріату запровадження електронних послуг та цифрових технологій?

11. Які проблеми стоять перед нотаріатом в умовах децентралізації та реформи правової системи в Україні?

12. Яку роль відіграють міжнародні стандарти у розвитку українського нотаріату?

13. Які зміни очікуються у сфері нотаріальної діяльності в найближчому майбутньому?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Роль нотаріуса в умовах сучасної децентралізації та реформування правової системи в Україні.

2. Вплив правових традицій різних держав на розвиток нотаріату в Україні.

3. Зародження нотаріальної діяльності у Стародавньому Римі та її розвиток у Середньовічній Європі.

### ***Завдання № 2***

1. Дослідити, як нотаріальні інституції впливали на правову культуру країн Європи та порівняйте з аналогічними інститутами в інших регіонах світу. Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

2. Розробити хронологічну таблицю основних етапів розвитку нотаріату у світі.

3. Провести дослідження щодо електронного нотаріату та запропонуйте шляхи вдосконалення даної системи в Україні.

### *Завдання № 3*

1. Підготуйте презентацію про вплив міжнародних стандартів і практик на розвиток українського нотаріату в умовах євроінтеграції.

*Література* (основна: 1, 2, 3, 8, 11; допоміжна: 1, 5, 13, 15, 19, 23).

## **Тема 2. Організаційні основи діяльності нотаріату в Україні.**

### **План лекції**

1. Поняття, завдання та основні функції нотаріату та нотаріальної діяльності.

2. Правова основа та основні засади здійснення нотаріальної діяльності в Україні.

3. Організація діяльності нотаріату в Україні.

### **Питання для семінарського заняття:**

1. Що таке нотаріат, і які його основні завдання у правовій системі?

2. Які функції виконує нотаріат у забезпеченні правової захищеності громадян?

3. Чим відрізняється нотаріальна діяльність від діяльності інших правових інституцій?

4. Яку роль відіграє нотаріус у забезпеченні законності цивільних та господарських правочинів?

5. Як функції нотаріату сприяють захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб?
6. Якими нормативно-правовими актами регулюється нотаріальна діяльність в Україні?
7. Які основні засади нотаріальної діяльності передбачені законодавством України?
8. Що таке нотаріальна таємниця, і як вона захищається відповідно до законодавства України?
9. Як міжнародні правові акти впливають на нотаріальну діяльність в Україні?
10. Яким чином Конституція України визначає правові засади функціонування нотаріату?
11. Які існують форми організації нотаріальної діяльності в Україні?
12. Чим відрізняється державний нотаріат від приватного?
13. Які вимоги висуваються до осіб, які бажають стати нотаріусами в Україні?
14. Яка структура органів, що контролюють і регулюють діяльність нотаріату в Україні?
15. Як здійснюється взаємодія нотаріусів з іншими державними та юридичними органами?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Цифрові інновації в нотаріаті: виклики та перспективи розвитку електронного нотаріату в Україні.
2. Міжнародний досвід організації нотаріату та його адаптація в українській правовій системі.
3. Нотаріус як медіатор у врегулюванні конфліктних ситуацій у цивільних правовідносинах.

4. Роль і значення нотаріату в забезпеченні правової безпеки громадян України

### ***Завдання № 2***

1. Складіть порівняльний аналіз державного та приватного нотаріату в Україні, визначивши ключові особливості та відмінності у їхній організації та функціонуванні. Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

2. Порівняйте організаційні засади діяльності нотаріату в Україні та в одній із країн Європейського Союзу. Опишіть відмінності та можливі уроки для України. Відповідь підготуйте у вигляді таблиці.

### ***Завдання № 3***

Підготуйте пропозиції щодо вдосконалення організаційних основ діяльності нотаріату в Україні, враховуючи сучасні тенденції розвитку правової системи.

***Література*** (основна: 2, 4, 5, 8, 12, 19, 22; допоміжна: 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 18, 22).

## **Тема 3. Нотаріальне процесуальне право у системі права України**

### **План лекції**

1. Поняття та зміст нотаріального процесуального права.
2. Принципи нотаріального процесуального права.
3. Система нотаріального процесуального права.
4. Джерела нотаріального процесуального права.

## Питання для семінарського заняття:

1. Що таке нотаріальне процесуальне право, і яке його місце у правовій системі України?
2. Які ключові завдання вирішує нотаріальне процесуальне право?
3. Чим відрізняється нотаріальне процесуальне право від цивільного процесуального права?
4. Які дії нотаріуса регулюються нормами нотаріального процесуального права?
5. Яке значення має нотаріальне процесуальне право для забезпечення законності нотаріальних дій?
6. Які основні принципи нотаріального процесуального права закріплені в законодавстві України?
7. Як принцип об'єктивності проявляється в нотаріальній діяльності?
8. У чому полягає принцип незалежності нотаріуса, і як він забезпечується законодавчо?
9. Як принцип законності реалізується у процесі вчинення нотаріальних дій?
10. Яку роль відіграє принцип конфіденційності у нотаріальній діяльності?
11. З яких елементів складається система нотаріального процесуального права?
12. Як взаємодіють різні елементи системи нотаріального процесуального права?
13. Як система нотаріального процесуального права інтегрована в загальну правову систему України?
14. Які існують класифікації нотаріальних дій у системі нотаріального процесуального права?
15. Які основні джерела нотаріального процесуального права в Україні?

16. Яка роль Закону України «Про нотаріат» у регулюванні нотаріального процесу?

17. Як міжнародні договори впливають на розвиток нотаріального процесуального права в Україні?

18. Чи можуть бути судові рішення джерелом нотаріального процесуального права?

19. Як акти Міністерства юстиції України регулюють нотаріальну діяльність?

### ***Завдання №1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Місце нотаріального процесуального права в системі права України: теоретичні та практичні аспекти.
2. Нотаріальне процесуальне право як елемент гарантії захисту прав і законних інтересів громадян.
3. Проблеми та перспективи розвитку нотаріального процесуального права в Україні.

### ***Завдання № 2***

1. Порівняти систему нотаріальних процесуальних дій в Україні та інших європейських країнах (на вибір). Відповідь оформити у вигляді таблиці.

2. Оберіть конкретний вид нотаріальних дій (наприклад, посвідчення шлюбного договору або договір дарування) і порівняйте їх процедуру в Україні та іншій країні (наприклад, Німеччині чи Франції). Визначте відмінності у процесуальних вимогах та юридичних наслідках. Відповідь оформити у вигляді таблиці.

### **Завдання № 3**

*Скласти спадкову справу за цивільним кодексом України:* сформуйте модель справи, де нотаріус відкриває спадкову справу, складає заповіт і видає свідоцтво про право на спадщину. Проаналізуйте можливі ускладнення та юридичні тонкощі у процесі виконання нотаріальних дій.

**Література** (основна: 1, 3, 4, 8, 11, 16; допоміжна: 4, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 19, 24).

#### **Тема 4. Нотаріальний процес як один із видів юридичного процесу.**

##### **План лекції**

1. Поняття, зміст та стадії нотаріального процесу.
2. Суб'єкти нотаріального процесу.
3. Поняття та система принципів нотаріального процесу.
4. Поняття нотаріального провадження та їх класифікація.
5. Поняття та ознаки нотаріальних процесуальних правовідносин.

##### **Питання для семінарського заняття:**

1. Що таке нотаріальний процес?
2. Які стадії включає нотаріальний процес?
3. У чому полягає зміст кожної стадії нотаріального процесу?
4. Як розмежовуються стадії вчинення нотаріальних дій та їх процесуальні особливості?
5. Які правові наслідки настають на кожній стадії нотаріального процесу?

6. Які нормативно-правові акти регулюють стадії нотаріального процесу в Україні?
7. Хто є основними суб'єктами нотаріального процесу?
8. Які права та обов'язки мають суб'єкти нотаріального процесу?
9. Яка роль нотаріуса як ключового суб'єкта нотаріального процесу?
10. Які особливості правового статусу сторін нотаріальних дій?
11. Чи можуть бути суб'єктами нотаріального процесу юридичні особи?
12. Які вимоги до кваліфікації та професійної етики нотаріусів?
13. Що таке принципи нотаріального процесу?
14. Які основні принципи лежать в основі нотаріальної діяльності?
15. Як принцип безсторонності нотаріуса впливає на вчинення нотаріальних дій?
16. Які особливості принципу конфіденційності в нотаріальній діяльності?
17. Які інші принципи забезпечують ефективність нотаріального процесу?
18. Що таке нотаріальне провадження?
19. Які види нотаріальних проваджень існують?
20. Яка класифікація нотаріальних проваджень за об'єктами та суб'єктами?
21. Які особливості проваджень, пов'язаних зі спадковими та майновими правами?
22. Які нотаріальні провадження можна класифікувати як виконавчі?
23. Як визначити різницю між основними та допоміжними нотаріальними провадженнями?
24. Що таке нотаріальні процесуальні правовідносини?

25. Які ознаки характеризують нотаріальні процесуальні правовідносини?

26. Як формується правовий статус учасників нотаріальних процесуальних правовідносин?

27. Які наслідки виникають при порушенні нотаріальних процесуальних правовідносин?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Нотаріальні дії у цивільних та спадкових справах: особливості процесуального оформлення.
2. Нотаріальний процес як інструмент позасудового вирішення спорів.
3. Міжнародний досвід регулювання нотаріального процесу: уроки для України.

### ***Завдання № 2***

Оберіть два види нотаріальних проваджень (наприклад, видача довіреності та посвідчення спадщини). Проаналізуйте їх основні етапи, правові підстави та документи, які вимагаються для кожного з них. Порівняйте порядок та наслідки нотаріальних дій у кожному з цих проваджень.

Відповідь оформити у вигляді таблиці.

### ***Завдання № 3***

*Аналіз нотаріального процесу на прикладі конкретної справи:*

1. Ознайомтеся з реальним або змодельованим прикладом нотаріальної справи (наприклад, посвідчення договору купівлі-продажу майна або видача свідоцтва про право на спадщину).

2. Оцініть етапи нотаріального процесу: які дії вчиняв нотаріус, які документи були використані, та які правові наслідки настали.

3. Поясніть, чи були дотримані всі вимоги процесуального законодавства.

*Література* (основна: 4, 5, 6, 8, 10, 13, 20; допоміжна: 2, 5, 17, 18, 19, 23, 25).

## **Тема 5. Нотаріус в Україні.**

### **План лекції**

1. Поняття правового статусу нотаріуса та його складові.
2. Права та обов'язки нотаріуса.
3. Порядок видачі та анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.
4. Професійна етика нотаріусів.

### **Питання для семінарського заняття:**

1. Що таке правовий статус нотаріуса?
2. Які елементи складають правовий статус нотаріуса?
3. Як визначаються повноваження нотаріуса у правовій системі України?
4. У чому полягає правова природа нотаріальної діяльності?
5. Які обмеження існують щодо діяльності нотаріуса?
6. Як правовий статус нотаріуса впливає на його взаємодію з державними органами та громадянами?
7. Які основні права нотаріуса передбачені законодавством України?
8. У чому полягають обов'язки нотаріуса під час виконання нотаріальних дій?

9. Які права мають нотаріуси щодо ведення нотаріальних реєстрів?
10. Які обов'язки має нотаріус при зберіганні нотаріальних документів?
11. Як законодавство регулює конфіденційність інформації, яку обробляє нотаріус?
12. Яка відповідальність передбачена для нотаріуса за невиконання або неналежне виконання його обов'язків?
13. Які вимоги ставляться до осіб, які бажають отримати свідоцтво на право зайняття нотаріальною діяльністю?
14. Який порядок проходження стажування для отримання свідоцтва нотаріуса?
15. Які органи відповідальні за видачу свідоцтва на право нотаріальної діяльності?
16. У яких випадках свідоцтво на право зайняття нотаріальною діяльністю може бути анульоване?
17. Які правові наслідки настають після анулювання свідоцтва нотаріуса?
18. Як оскаржити рішення про відмову у видачі або анулюванні свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю?
19. Які основні етичні принципи регулюють діяльність нотаріусів?
20. У чому полягає роль професійної етики в діяльності нотаріуса?
21. Як порушення етичних норм може вплинути на професійну діяльність нотаріуса?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Роль нотаріуса у забезпеченні прав громадян та юридичних осіб: процесуальні аспекти.
2. Нотаріус як арбітр у цивільних та господарських правовідносинах: функції та відповідальність.
3. Нотаріус як медіатор у врегулюванні конфліктних ситуацій у цивільних правовідносинах.
4. Нотаріус і адвокат: спільні та відмінні риси їхньої ролі у правовій системі України

### ***Завдання № 2***

1. Складіть порівняльну таблицю основних функцій нотаріусів в Україні та в одній із країн Європи.

2. Роль державних та приватних нотаріусів в Україні, розкривши їхні основні відмінності та спільні риси. Відповідь оформити у вигляді таблиці.

### ***Завдання № 3***

*Практичне дослідження:* дослідити процедуру призначення на посаду нотаріуса в Україні. Опишіть етапи від отримання ліцензії до початку професійної діяльності. Створіть покрокову інструкцію.

### ***Завдання № 4***

*Оцінка відповідальності нотаріуса за порушення процесуальних норм:*

1. Проаналізуйте конкретний випадок, де нотаріус не виконав належним чином свої процесуальні обов'язки (наприклад, видав свідоцтво з помилкою або посвідчив незаконну угоду).

2. Опишіть правові наслідки для нотаріуса та учасників нотаріального провадження.

3. Вкажіть, які дії могли б запобігти порушенню.

*Література* (основна: 3, 4, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22; допоміжна: 1, 2, 5, 8, 9, 13, 14, 19, 20, 21, 25, 26).

## **МОДУЛЬ II**

### **НОТАРІАТ УКРАЇНИ**

#### **Тема 6. Нотаріальне діловодство**

##### **План лекції**

1. Загальні положення правил ведення нотаріального діловодства.

2. Приймання, розгляд і реєстрація кореспонденції.

3. Складання та оформлення службових документів.

4. Контроль виконання документів.

5. Складання номенклатури і формування справ (нарядів).

##### **Питання для семінарського заняття:**

1. Які основні нормативно-правові акти регулюють правила ведення нотаріального діловодства?

2. Які принципи та вимоги встановлені для ведення нотаріального діловодства?

3. Які документи підлягають обов'язковому зберіганню в нотаріальних архівах?

4. Які етапи включає процес приймання та реєстрації кореспонденції у нотаріальній конторі?

5. Як забезпечується належний розгляд вхідної та вихідної кореспонденції?

6. Які види реєстраційних книг використовуються для обліку кореспонденції?
7. Які вимоги встановлено до змісту та форми службових документів у нотаріальній сфері?
8. Які особливості підготовки різних видів нотаріальних документів?
9. Які терміни зберігання службових документів, що створюються у нотаріусів?
10. Які процедури застосовуються для контролю за своєчасним виконанням нотаріальних документів?
11. Як фіксується інформація про виконання або невиконання нотаріальних документів?
12. Які заходи вживаються у випадку порушення строків виконання документів?
13. Яким чином формується номенклатура справ у нотаріальному діловодстві?
14. Які правила встановлені для формування і зберігання справ (нарядів)?
15. Як здійснюється архівування та передача нотаріальних справ?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати доповідь на одну із тем:*

1. Основні принципи та значення ведення нотаріального діловодства: роль у забезпеченні законності та правопорядку.
2. Особливості складання та оформлення службових документів у діяльності нотаріуса: дотримання стандартів та вимог.
3. Вплив правил нотаріального діловодства на захист прав та інтересів громадян.
4. Роль документаційного забезпечення у роботі нотаріусів: баланс між практичністю та юридичною точністю.

## ***Завдання № 2***

1. Підготуйте порівняльний аналіз правил нотаріального діловодства в Україні та одній з країн ЄС. Відповідь оформити у вигляді таблиці.

2. Підготуйте приклади службових документів, що використовуються в нотаріальній діяльності, та обґрунтуйте їх правильне оформлення.

## ***Завдання № 3***

*Складання номенклатури і формування справ (нарядів):*

1. Складіть приклад номенклатури справ для нотаріальної контори з урахуванням сучасних вимог.

2. Опишіть процес формування та зберігання справ у нотаріальній конторі, враховуючи вимоги законодавства.

3. Розробіть практичні рекомендації щодо вдосконалення системи формування та архівування нотаріальних справ.

***Література*** (основна: 4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 20; допоміжна: 2, 6, 8, 12, 17, 19, 21, 22).

## **Тема 7. Організація нотаріальної діяльності в Україні.**

### **План лекції**

1. Система органів нотаріату.

2. Організація роботи державних нотаріальних контор.

3. Державні нотаріальні архіви.

4. Поняття та особливості приватної нотаріальної діяльності.

5. Особливості діяльності консульських установ України щодо вчинення нотаріальних дій.

## 6. Основні засади діяльності Нотаріальної палати України.

### **Питання для семінарського заняття:**

1. Які органи входять до системи нотаріату України та як вони взаємодіють між собою?
2. Які функції виконують Міністерство юстиції України та інші державні органи у сфері нотаріату?
3. Як організована система контролю за діяльністю нотаріусів в Україні?
4. Які функції виконує державна нотаріальна контора та які послуги вона надає?
5. Які вимоги висуваються до організації роботи державних нотаріальних контор?
6. Які відмінності існують між роботою державних і приватних нотаріусів?
7. Яке значення мають державні нотаріальні архіви для збереження нотаріальних документів?
8. Які основні функції та обов'язки державних нотаріальних архівів?
9. Як здійснюється доступ до нотаріальних архівів та які правила їхнього використання?
10. У чому полягає різниця між приватною та державною нотаріальною діяльністю?
11. Які особливості правового регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні?
12. Які вимоги висуваються до приватних нотаріусів щодо забезпечення захисту прав клієнтів?
13. Які нотаріальні дії можуть виконувати консульські установи України?
14. Які особливості регулювання діяльності консульських установ щодо нотаріальних послуг за кордоном?
15. Які відмінності існують між вчиненням нотаріальних дій у консульських установах і в нотаріальних конторах?

16. Які функції та завдання виконує Нотаріальна палата України?

17. Як Нотаріальна палата України здійснює контроль та координацію діяльності нотаріусів?

18. Яке значення має Нотаріальна палата у вдосконаленні законодавства у сфері нотаріату?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати на одну із тем доповідь:*

1. Система органів нотаріату: еволюція та сучасна структура в Україні.
2. Значення державних нотаріальних архівів у забезпеченні правової безпеки: основні функції та проблеми.
3. Нотаріальні функції консульських установ України: важливість для українців за кордоном.
4. Цифровізація нотаріальних процесів: виклики для державних нотаріальних контор та архівів.
5. Правове регулювання нотаріальної діяльності за кордоном: порівняльний аналіз з українською практикою.

### ***Завдання № 2***

1. Скласти схему структури органів нотаріату в Україні, описавши функції кожного з них. Проведіть групове обговорення, в якому кожна група представляє один з органів, його роль та взаємодію з іншими.

2. Зробіть аналіз відмінних і спільних рис в роботі державних і приватних нотаріусів на основі прикладів їхньої діяльності.

### ***Завдання № 3***

Розробити поради для молодого приватного нотаріуса щодо організації власної практики.

## **Завдання № 4**

*Практичний кейс:* проаналізуйте ситуацію, у якій один з органів нотаріату перевіряє діяльність приватного нотаріуса. Оформіть висновок щодо правомірності дій перевіряючого органу.

**Література** (основна: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 12, 14, 18, 20; допоміжна: 1, 3, 6, 7, 12, 14, 15, 18, 21, 25).

### **Тема 8. Правила вчинення нотаріальних дій.**

#### **План лекції**

1. Нотаріальні провадження, їх класифікація та загальна характеристика груп нотаріальних проваджень.
2. Нотаріальні дії: поняття та види.
3. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.
4. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.

#### **Питання для семінарського заняття:**

1. Які основні групи нотаріальних проваджень існують в Україні та які їх особливості?
2. Як класифікуються нотаріальні провадження за різними критеріями (наприклад, за змістом, метою чи стадією)?
3. Яку роль відіграють нотаріальні провадження в правовій системі України?
4. Що таке нотаріальна дія і які її основні складові?
5. Які види нотаріальних дій найбільш поширені в практиці нотаріусів?
6. Які вимоги пред'являються до вчинення різних видів нотаріальних дій?

7. Які основні правила регулюють порядок вчинення нотаріальних дій в Україні?

8. Як нотаріус забезпечує дотримання законності під час вчинення нотаріальних дій?

9. Які особливості слід враховувати під час оформлення документів для вчинення нотаріальних дій?

10. Які можуть бути підстави для відмови у вчиненні нотаріальної дії?

11. Як нотаріус повинен документувати та обґрунтовувати відмову у вчиненні нотаріальної дії?

12. Які права та можливості має особа, якій було відмовлено у вчиненні нотаріальної дії?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати на одну із тем доповідь:*

1. Особливості вчинення нотаріальних дій з іноземними елементами.
2. Електронні нотаріальні дії: сучасні тенденції та виклики.
3. Проблеми нотаріальної діяльності в Україні: законодавчі прогалини та шляхи їх вирішення.
4. Відповідальність нотаріуса за порушення правил вчинення нотаріальних дій.

### ***Завдання № 2***

#### *Оформлення довіреності*

Складіть текст довіреності на представлення інтересів особи у відносинах з банківською установою. Вкажіть необхідні реквізити, умови та процедуру її нотаріального посвідчення. Поясніть, на що нотаріус має звернути увагу під час перевірки документів.

### **Завдання № 3**

#### *Засвідчення копії документів*

Скласти інструкцію для нотаріуса щодо порядку засвідчення копії офіційного документа (наприклад, свідоцтва про народження). Включіть необхідні дії, вимоги до оригіналу документа, порядок перевірки та оформлення копії.

### **Завдання № 4**

#### *Оформлення заповіту*

Складіть зразок заповіту для громадянина, який хоче розподілити своє майно між кількома спадкоємцями. Поясніть, які вимоги законодавства щодо заповіту має виконати нотаріус і які перевірки слід провести перед його посвідченням.

**Література** (основна: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 16, 18, 20  
допоміжна: 2, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 20).

### **Тема 9. Загальні правила посвідчення правочинів.**

#### **План лекції**

1. Поняття правочину та вимоги до його дійсності.
2. Загальні правила посвідчення правочинів.
3. Особливості посвідчення правочинів щодо розпорядження майном, що є у спільній власності.
4. Посвідчення правочинів щодо відчуження нерухомого майна.
5. Посвідчення договорів про відчуження об'єктів незавершеного будівництва.

6. Посвідчення правочинів щодо відчуження земельних ділянок.
7. Посвідчення договорів відчуження транспортних засобів.
8. Посвідчення договорів про приватизацію майна державних підприємств.
9. Посвідчення договорів найму та позички будівлі, іншої капітальної споруди, найму або позички транспортних засобів.
10. Посвідчення договорів найму (оренди) житла для проживання.
11. Посвідчення договори застави (іпотеки).
12. Посвідчення договорів ренти.
13. Представництво і довіреність.
14. Посвідчення договорів доручення.
15. Шлюбний договір.
16. Спадковий договір.
17. Посвідчення заповітів.

### **Питання для семінарського заняття:**

1. Що таке правочин згідно з цивільним законодавством?
2. Які основні вимоги для дійсності правочину?
3. У яких випадках правочин вважається недійсним?
4. Які правові наслідки укладення недійсного правочину?
5. Які документи необхідні для нотаріального посвідчення правочину?
6. Які загальні вимоги до форми правочину?
7. У яких випадках нотаріальне посвідчення правочину є обов'язковим?
8. Які правові наслідки виникають після посвідчення правочину нотаріусом?
9. Які види спільної власності ви знаєте?
10. Які особливості посвідчення правочинів у випадку спільної сумісної та спільної часткової власності?

11. Яка згода є обов'язковою при відчуженні майна, що є у спільній власності?
12. Які документи необхідні для нотаріального посвідчення договору відчуження нерухомого майна?
13. Які особливі вимоги пред'являються до посвідчення договорів щодо нерухомості?
14. Як визначається ціна нерухомого майна для правочину?
15. Які документи підтверджують право власності на об'єкт незавершеного будівництва?
16. Які особливості має посвідчення правочину щодо об'єкта незавершеного будівництва?
17. Які додаткові перевірки повинен здійснити нотаріус у такому випадку?
18. Які документи підтверджують право власності на земельну ділянку?
19. Які обмеження існують щодо відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення?
20. Яка процедура перевірки нотаріусом документів на земельну ділянку?
21. Які документи необхідні для посвідчення договору відчуження транспортного засобу?
22. Чи потрібна додаткова оцінка транспортного засобу перед укладенням договору?
23. Які обов'язки нотаріуса під час посвідчення такого договору?
24. Які правові акти регулюють процедуру приватизації державного майна?
25. Які особливості має посвідчення договорів щодо приватизації майна державних підприємств?
26. Які документи повинні бути надані для посвідчення договору приватизації?
27. Які особливості мають договори найму та позички?

28. Які документи необхідні для посвідчення договору найму або позички будівлі?
29. Які вимоги ставляться до договорів найму транспортних засобів?
30. Які документи потрібні для посвідчення договору оренди житла?
31. Які права та обов'язки сторін повинні бути включені до договору?
32. Чи є обов'язковим нотаріальне посвідчення договору оренди житла?
33. Які вимоги до посвідчення договору застави або іпотеки?
34. Які права і обов'язки виникають у сторін після укладення договору іпотеки?
35. Які особливості правового регулювання іпотеки житлового майна?
36. Які основні види договорів ренти існують?
37. Які документи потрібні для посвідчення договору ренти?
38. Які вимоги до нотаріуса при посвідченні договору довічної ренти?
39. Які основні види довіреностей існують?
40. Які вимоги до посвідчення довіреності у нотаріуса?
41. Які правові наслідки виникають для представника за довіреністю?
42. Яка різниця між договором доручення і довіреністю?
43. Які основні права та обов'язки виникають за договором доручення?
44. Які вимоги до посвідчення договору доручення?
45. Які основні вимоги до посвідчення шлюбного договору?
46. Які обмеження існують щодо змісту шлюбного договору?

47. Які правові наслідки має укладення шлюбного договору?

48. Які вимоги до посвідчення спадкового договору?

49. Які документи потрібні для укладення спадкового договору?

50. Які обов'язки виникають у сторін за спадковим договором?

51. Які вимоги до форми заповіту?

52. Які особливі правила діють для посвідчення заповіту нотаріусом?

53. Які правові наслідки виникають у разі недотримання форми заповіту?

### ***Завдання № 1***

*Підготувати на одну із тем доповідь:*

1. Правові наслідки порушення правил нотаріального посвідчення правочинів.
2. Електронні нотаріальні дії: перспективи і проблеми.
3. Шлюбний договір: правові та етичні аспекти нотаріального посвідчення.
4. Нотаріус як гарантія законності правочину: міфи та реальність.
5. Представництво за довіреністю: ризики та захист інтересів через нотаріальне посвідчення.

### ***Завдання № 2***

*1. Оформлення договору купівлі-продажу нерухомого майна.*

Складіть проект договору купівлі-продажу квартири, який потребує нотаріального посвідчення. У тексті договору вкажіть всі необхідні реквізити та умови.

Опишіть порядок дій нотаріуса при перевірці документів на нерухомість та посвідченні правочину.

## *2. Посвідчення шлюбного договору.*

Складіть шлюбний договір між подружжям, яке хоче врегулювати питання розподілу майна у випадку розірвання шлюбу.

Поясніть, як нотаріус повинен діяти при посвідченні цього договору, на що звернути увагу та які вимоги до його форми.

## *3. Посвідчення договору застави (іпотеки).*

Розробіть текст договору застави квартири як забезпечення виконання кредитного зобов'язання.

Опишіть, які вимоги повинні бути виконані для посвідчення цього договору, та які документи нотаріус має перевірити.

## *4. Реєстрація права власності на земельну ділянку.*

Складіть покрокову інструкцію для нотаріуса щодо оформлення та реєстрації договору купівлі-продажу земельної ділянки.

Вкажіть, які документи повинен перевірити нотаріус, і як він підтверджує право власності на земельну ділянку.

***Література*** (основна: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 18; допоміжна: 2, 3, 7, 8, 9, 14, 17, 19, 22, 26).

### 3. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Підготовка до семінарських занять допомагає глибше вивчити основні теми дисципліни “Нотаріат України”, а самостійна робота сприяє кращому засвоєнню матеріалу, формуванню у них навичок та вмій одержувати додаткові знання та оволодіти вмінням самостійно працювати з Конституцією України, законами, іншими нормативно-правовими актами та спеціалізованою літературою.

Самостійна робота здійснюється у таких формах:

- виконання домашніх завдань;
- складання схем, таблиць з тем курсу “Нотаріат України”;
- складання процесуальних документів;
- робота як з нормативними актами внутрішнього законодавства, так і з міжнародними актами, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, та іншими міжнародними актами, а також тлумачення їх відповідно до конкретних обставин;
- доопрацювання матеріалів лекції шляхом пошуку додаткової спеціалізованої літератури та опрацювання нормативно-правових актів;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової спеціалізованої літератури;
- складання конспектів тем, що виносяться на самостійне вивчення.

Підготовка до семінарських занять передбачає вирішення ситуаційних задач з відповідної теми. Вирішення ситуаційних задач передбачає ретельне вивчення всіх питань семінарського заняття, ознайомлення з рекомендованою літературою, опрацювання та детальний аналіз нормативних джерел з відповідної теми.

Розглядаючи конкретне завдання, необхідно дослідити всі обставини казусу і чітко відповісти на поставлені після завдання

питання. Відповіді мають носити розширений та обґрунтований характер, обов'язково із посиланням на норми того чи іншого нормативного акту, а також на монографічне або навчально-методичне джерело, яке використовувалося.

Складаючи схеми чи таблиці, необхідно ознайомитися зі всіма матеріалами відповідної теми, опрацювати нормативно-правові акти та іншу спеціалізовану літературу. Виклад матеріалу в схемах та таблицях повинен бути стислим, максимально інформованим. Текстову інформацію, що подано в схемах та таблицях, потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних чи стилістичних помилок. Схеми, таблиці мають бути подані на електронному носії та у роздрукованому вигляді, а також можуть бути у письмовій формі.

## **4. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

Однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи є індивідуальна робота здобувачів освіти.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни “Нотаріат України” може включати:

- написання наукових статей, тез наукових доповідей, рефератів та їх презентація на семінарських заняттях;
- участь у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, наукових засіданнях, науково-практичних семінарах, колоквіумах тощо;
- анотацію прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис літератури;
- зібрання постатейного матеріалу та письмовий аналіз законодавства України;
- розробка мультимедійних презентацій у вигляді спеціально підготовленого слайд-шоу, де матеріал подається у вигляді схем, діаграм, статистичних даних тощо.

Вибір видів індивідуальної роботи здійснюється студентом за власними інтересами та попереднім узгодженням з викладачем. Тематику та форму індивідуальної роботи студент отримує на початку навчального року і здає роботу у визначені строки. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює науковий керівник. Індивідуальна робота подається на кафедру для перевірки до початку екзаменаційної сесії.

### **Теми для написання рефератів**

**(есе, наукових статей, тез наукових доповідей, презентацій)**

1. Історія розвитку нотаріату в Україні.
2. Законодавче регулювання нотаріальної діяльності в Україні.

3. Нотаріальні органи України: структура та компетенція.
4. Роль нотаріуса у цивільному обороті: захист прав фізичних та юридичних осіб.
5. Правовий статус приватного нотаріуса в Україні.
6. Нотаріальне посвідчення договорів: поняття, види та порядок здійснення.
7. Особливості нотаріального посвідчення правочинів з нерухомим майном.
8. Нотаріальна діяльність у сфері спадкового права.
9. Вимоги до правочинів та їх нотаріального посвідчення.
10. Посвідчення договорів дарування та купівлі-продажу: порівняльний аналіз.
11. Представництво за довіреністю: нотаріальне посвідчення та правові наслідки.
12. Нотаріальне посвідчення договорів іпотеки та ренти.
13. Нотаріальне посвідчення шлюбного договору: правові аспекти та соціальні наслідки.
14. Електронний нотаріат: перспективи розвитку в Україні.
15. Захист прав споживачів у нотаріальній діяльності.
16. Проблеми та виклики, що виникають у діяльності нотаріусів України.
17. Особливості нотаріальної діяльності щодо посвідчення спадкових договорів.
18. Контроль та відповідальність нотаріусів за порушення законодавства.
19. Порівняльний аналіз систем нотаріату в Україні та країнах Європи.
20. Правове регулювання нотаріальної діяльності за кордоном: порівняльний аналіз з українською практикою.
21. Приватна нотаріальна діяльність в Україні: особливості, переваги та проблеми регулювання.

22. Порівняльний аналіз систем нотаріату в Україні та країнах Європи.

23. Суспільна довіра до нотаріату: як забезпечити високу якість нотаріальних послуг в Україні.

24. Цифрові інновації в нотаріаті: виклики та перспективи розвитку електронного нотаріату в Україні.

25. Реформування нотаріальної системи в Україні: перспективи розвитку та основні проблеми.

26. Представництво за довіреністю: ризики та захист інтересів через нотаріальне посвідчення.

27. Нотаріальна палата України: роль у захисті прав та інтересів нотаріусів і громадян.

28. Роль документаційного забезпечення у роботі нотаріусів: баланс між практичністю та юридичною точністю.

29. Особливості нотаріальної діяльності щодо посвідчення спадкових договорів.

30. Вплив реформ на розвиток нотаріального процесуального права в Україні.

Тези доповіді повинні бути обсягом 2-5 сторінок тексту та набрані у редакторі Microsoft Word (LibreOffice Writer) шрифтом Times New Roman, розмір шрифту 14, інтервал між рядками одинарний. Формат аркуша - А4. Параметри сторінки: ліве поле - 2.0 см, праве - 2.0 см, верхнє - 2.0 см, нижнє - 2.0 см. Сторінки без нумерації. Назва доповіді друкується великими літерами, шрифт жирний, без нахилу та підкреслювань, по центру аркуша, без переносів, відокремлюється від тексту одним вільним рядком зверху та знизу.

## 5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Основна література

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини): Міжнародний документ, Протокол від 04.11.1950 р.

2. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ від 10 грудня 1948 року.

3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

4. Цивільний кодекс України: кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

5. Цивільний процесуальний кодекс України: кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.

6. Сімейний кодекс України: кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. Ст. 135.

7. Земельний кодекс України: кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст. 27.

8. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.

9. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 3460 - VI. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 7. Ст. 51.

10. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяження: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.

11. Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 164.

12. Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 31.08.2009 р. № 1555/5: наказ Міністерства юстиції України. Стандарт від 13.10.2011 р. № 3166/5.

13. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України; Поряд-

док від 22.02.2012 № 296/5 за № 282/20595.

14. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: затверджений наказом Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5.

15. Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства: наказ Міністерства юстиції України від 22.12.2010 р. № 3253/5.

16. Порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: наказ Міністерства юстиції України від 14.07.2011 р. № 1298/20036.

17. Про затвердження Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності: Наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2011 р. N 888/5.

18. Про затвердження форм реєстру для реєстрації заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, посвідчувальних написів на них та зразків цих документів: наказ Міністерства юстиції України від 31.10.2006 р. № 1175/13049.

19. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 923 (із зміна від 23 лютого 2024 року № 187).

20. Порядок проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства: затверджений наказом Міністерства юстиції України від 17.02.2014 р. № 298/25075.

21. Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: Наказ Міністерства юстиції України від 07.06.2021 р. № 2039/5.

22. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 923.

## Допоміжна література

1. Апалькова І. С. Нотаріат в Україні: становлення та запровадження цифрових технологій. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2021. N 2(16). С. 27–32.
2. Бондар І. Охорона нотаріусом особистих немайнових прав фізичних осіб у нотаріальних провадженнях, що стосуються спадкових відносин: актуальні питання. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 7. С. 10–15.
3. Василик Ю. Сучасна державна політика України у сфері нотаріату як об'єкта адміністративно-правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 9–14.
4. Гарбуз К. С. Визначення компетенції та повноважень інституту нотаріату в Україні. *Правова держава*. 2017. № 28. С. 134–138.
5. Голубева Н. Ю., Апалькова І. С., Яніцька І. А. Нотаріат України : навч.- метод. посібник. Одеса : Фенікс, 2017. 74 с.
6. Долинська М. С. Нотаріат : підручник. Львів : Ліга-Прес. 2018. 398 с.
7. Долинська М. С. Нотаріальний процес : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2019. 652 с.
8. Дергільова О. Г. Нотаріальні акти в системі правових актів сучасного права: загальнотеоретичне дослідження: дис... канд. юрид наук: 12.00.01 / НУ “ОЮА”. Одеса, 2017. 201 с.
9. Зінькевич Ю. Є. Практичні аспекти підготовки нотаріуса до посвідчення договору відчуження спільного нерухомого майна одним із подружжя на користь третьої особи. *Часопис цивілістики*. 2020. Вип. 37. С. 48–54.
10. Льєва Н. В., Крістева Е. А. Правове регулювання дотримання нотаріальної таємниці в Україні. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 59–63.
11. Клименко Оксана. Концепція розвитку нотаріату в Україні. *Право України*. 2020. № 9. С. 62–80.
12. Комаров В'ячеслав, Баранкова Вікторія. Нотаріат в Україні та перспективи його розвитку. *Право України*. 2020. № 9. С. 43–61.

13. Комаров В. В. Нотаріат в Україні: підручник/ В. В. Комаров, В. В. Баранкова; НУ “Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого”, рец. С. О. Погрібний. Харків : Право, 2012. 385 с.
14. Науково-практичний коментар Закону України “Про нотаріат” / за заг. ред. Чижмарь. К. І. К. “Центр учбової літератури”. 2016. 308 с.
15. Нелін О. І. Теоретична модель і практичні виміри сучасного розуміння поняття нотаріальної діяльності. *Юридична Україна*. 2016. № 9-10. С. 15–20.
16. Нелін О. І. Актуальні проблеми функціонування системи нотаріату в Україні: спроба концентричного рівного визначення. *Юридична Україна*. 2017. № 1. С. 64–69.
17. Нотаріат : підручник / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. Харків : Право, 2019. 416 с.
18. Нотаріат в Україні : навчальний посібник/ Нікітін Ю. В., Бичкова С. С., Чубенко А. Г., Матвійчук В. К., Гіда Е. Д., Устименко Т. П., Чучкова Н. О.; за ред. Ю. В. Нікітіна; 4-е вид., доп. і перероб. К. : ВНЗ “Національна академія правління”. 2016. 586 с.
19. Нотаріат в Україні : навч. посіб./ О. В. Коротюк. Ірпінь : Державний податковий університет. ОВК, 2023. 606 с.
20. Простибоженко О. С. Аліментний виконавчий напис нотаріуса: ідеї щодо удосконалення національного законодавства. *Часопис цивілістики*. 2020. Вип. 37. С. 42–47.
21. Серветник А. Г. Виконавчий напис нотаріуса як спосіб реалізації нотаріальної форми захисту цивільних прав. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 “Право”. Національна академія внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України, Київ, 2020. 242 с.
22. Тетарчук І. В. Нотаріат України : навч. пос. для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. 332 с.
23. Фурса Світлана. Інститут нотаріату в юридичній доктрині України: актуальні проблеми та перспективи розвитку. *Право України*. 2020. № 9. С. 11–19.
24. Фурса С., Фурса Є. Актуальні проблеми нотаріату України та їх доктринальні шляхи вирішення. *Право України*. 2020. № 9. С. 20–40.

25. Чернишова О. О. Правове регулювання нотаріальної діяльності в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 2. С. 88–92.

26. Юрах В. Правовий статус нотаріуса у відносинах публічного характеру. *Наукові записки Кіровоградського державного університету ім. В. Винниченка. Серія: Право*. 2017. № 1. С. 151–155.